

Informacijsko tehnološke usluge u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

Sažetak:

Usluge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu dnevno koristi oko 2.000 korisnika. Većinom su korisnici studenti i znanstvenici, no tu je i veliki broj drugih građana koji se bave raznim istraživanjima.

Od travnja 2007. godine Knjižnica je započela cjelodnevni rad „Knjižnica otvorenih vrata – 24 sata“. Na <http://www.nsk.hr/24/video/> možete vidjeti kako izgleda veliko predvorje NSK tijekom 24 sata.

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostupne su raznolike informacijsko tehnološke usluge:

1. Brz pristup Internetu;
2. Dostupnost podataka iz brojnih kataloga i baza;
3. Skeniranje dokumenata;
4. Obrada dokumenata;
5. Zapisivanje dokumenata na medij;
6. Pomoć korisnicima u radu;
7. Raznoliko (informatička učionica, interna TV mreža ...)

Za korištenje navedenih usluga moguće je koristiti računalo knjižnice (stotinjak fiksnih računala s operacijskim sustavom Microsoft Windows i 8 računala s operacijskim sustavom Linux) , ali isto tako i vlastito prijenosno računalo.

Korisnici mogu koristiti i svoje prijenosno računalo. Ako je prijenosno računalo novije generacije pokretanjem automatske mrežne konfiguracije računalo će se samostalno spojiti na bežičnu računalnu mrežu Knjižnice i tako dobiti pristup Internetu.

Vrlo je korisna naša usluga posudbe, temeljem koje korisnici mogu posuditi jedno od 30-tak prijenosnih računala Knjižnice već spojenih na bežičnu računalnu mrežu. Ako je prijenosno računalo starije generacije, a ima PCMCIA utor, tada se PCMCIA kartica za povezivanje na bežičnu računalnu mrežu može posuditi u Knjižnici.

Želio bih ukratko pobliže opisati pobrojane informacijsko tehnološke usluge:

1. Brz pristup Internetu

Pristup Internetu omogućen je korištenjem suvremene informacijsko tehnološke opreme i vrlo brze (100 Mb/s) veze prema Internetu.

2. Dostupnost podataka iz brojnih kataloga i baza

Iz prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu može se besplatno pristupiti i dobiti stručnu pomoć pri korištenju brojnih kataloga i baza podataka. Obuhvaćene su mnoge znanstvene discipline s podacima širokog raspona od bibliografskih podataka koji uključuju apstrakte, podaci o citiranosti, pa sve do cjelovitih tekstova znanstvenih članaka (iz časopisa, zbornika, konferencija i simpozija). Dostupne baze su: OVID - Current Contents; MEDLINE, INSPEC, Web of Science - SCI, SSCI, A&HCI, CAB Abstracts, SCOPUS, ISI Proceedings, CSA, EBSCO – Compendex i mnoge druge.

3. Skeniranje dokumenata

Rad u Knjižnici je često povezan s korištenjem literature koja se može naći samo u Knjižnici. Kako bi se olakšala integracija materijala iz literature u računalom stvoreni dokument, korisnici profesorske čitaonice na raspolaganju imaju brz i kvalitetan A4 skener.

Za skeniranje knjiga i ostale građe (zemljopisne karte, slike, notne zapise) koja je posebno zaštićena ili je samo format veći od A4 (a manji od A0) može se dati zahtjev da se to (uz naplatu) obavi za korisnika.

4. Obrada dokumenata

Na računalima u NSK na raspolaganju su programi za obradu dokumenata. OCR program, programi za obradu teksta, izradu tablica i prezentacija iz paketa komercijalnog Microsoft Office-a i besplatnog OpenOffice-a.

5. Zapisivanje dokumenata na medij

Kreirani dokumenti na računalu Knjižnice mogu se zapisati na CD ili na USB memorijski štapić.

6. Pomoć korisnicima u radu:

Vrlo kvalitetna usluga za korisnike je pružanje korisnicima pomoći u korištenju IT opreme te pronalaženju materijala za temu koju korisnik obrađuje. Pomoć pružaju informatičari i stručnjaci knjižničari. Korisnici svoje pitanje/zahtjev mogu postaviti prije dolaska u knjižnicu korištenjem usluge elektronske pošte. Nacionalna i sveučilišna knjižnica uključena je u pružanje virtualnih referentnih usluga putem međunarodnog servisa QuestionPoint.

QuestionPoint je knjižnični servis pružanja referentnih usluga, koji razvijaju OCLC kao tvorac softverskog rješenja (QuestionPoint) i Kongresna knjižnica (Washington).

Usluga obuhvaća pristup globalnoj i lokalnoj bazi znanja koju čini oko 7000 gotovih pitanja i odgovora. Svi sudionici tog servisa svojim pitanjima izravno sudjeluju u stvaranju svjetske referentne baze znanja.

7. Raznoliko (informatička učionica, interna TV mreža ...)

Korisnici NSK mogu unajmiti na korištenje informatičku učionicu s 20 suvremenih računala.

CD i DVD materijali koji kao građa dolaze u NSK mogu se koristiti na posebno konfiguriranim računalima, a i testiramo korištenje takve građe unutar virtualnog računala.

Korisnici mogu unajmiti i malu konferencijsku dvoranu (120 stolica). Kao pomoć kod prezentacija na raspolaganju su dva kvalitetna LCD projektora i dva razglasa.

Za distribuciju informacija unutar NSK na mjestima gdje su stajališta za lift smješteni su LCD monitori te u velikom predvorju i dvije velike TV plazme, preko kojih informiramo svoje korisnike. Kao informacija može biti i marketinška obavijest.

Kao informaciju želio bih istaknuti kako se korisnici NSK mogu služiti vrijednom građom naših zbirki (zbirka rukopisa i starih knjiga, grafička zbirka, zbirka zemljopisnih karata, zbirka muzikalija i AV materijala).

U lipnju 2007. otvorena je Profesorska čitaonica u kojoj profesori i znanstvenici

imaju za sebe posebno mjesto na prvom katu.

U vrućim ljetnim danima, korištenje ovako suvremene i ugodno klimatizirane knjižnice, zasigurno jest užitek.

Krunoslav Rendulić